

סדר-הסדר

השער שעשה היסטוריה: גליון „העולם הזה“ שמלאו לו בשבוע זה חמש שנים בדיוק.

כי משטרה כזאת הופכת בהכרח מכבש הסולל את הדרך לדיקטטורה של הכוחות העומדים מאחוריה.

שיחה במשרד ביג'י

מרגע קבלת ההחלטה והכרזת המלחמה במינון הכנסת, ועד לראשית החקירה השיטתית, חל עיכובימה. בארץ החל מסע ההתרמה למען קרן המנון. בשבוע הראשון של המסע, הקדיש העולם הזה מספר עמודים לאזרחים הקטנים שנידבו את פרוטותיהם, טבעות-הנישואין שלהם ומזכרותיהם המשפחתיות לרכישת נשק למדינתם. למחרת הופעת העתון הזמין אחד מצעירי ביג'י את שלום כהן ללשכתו של דויד בן-גוריון, במשרד הבטחון בקריה, כדי להציע לו נושא חדש לכתבה. „מדוע לא תכתבו על אלה שאינם תורמים כסף לקרן המנון? הציע האישי. ובו במקום סיפק שמות של כמה אנשים, לדבריו, „כדאי להתעניין מניין בא הכסף שלהם, שאותו הם לא תורמים.“

היתה זו התחלה של סידרה גדולה על משתמטי קרן המנון. היא הקיפה את דרך ההתעשרות של לוייתני המשק הישראלי. דובר בה על ספרים שהתעשרו מעיסוקות למען (המשך בעמוד 8)

זמן רב. קשה היה השבוע אף לעלות בזכרון את האחירה הרוקישוטית בה החל המאבק לפני חמש שנים.

הכרזת-מלחמה במזנון

הכרזת המלחמה באה במקום המתאים וברגע המתאים. היה זה בקיץ של שנת 1955, כאשר סידרת הגילויים של העולם הזה על מיסטר הטיורר החיפאי של אבא חושי ויוסף אלמוגי הגיעה לשיאה. אלמוגים הטילו פצצות אל המערכת והדפוס של העולם הזה. בדפוס נפצע פועל, התרסק קיר. במערכת הונחה פצצה רבת-עוצמה ליד העמוד המרכזי של הבית, היתה קוטלת עשר משפחות, גברים, נשים וטף לולא חל קילקול בלתי-צפוי בנפץ האופוזיציה בכנסת הגישה הצעה לסדר-היום על מקרים אלה. הממשלה השיבה תשובה סתמית, הבטיחה חקירה לגילוי הפושעים ומסירת תוצאותיה לכנסת. (עד היום לא הובא איש לדין על פשע זה.)

אחרי החיכוך נודמה פגישה טורה במזנון הכנסת. ליד שולחן אחד ישבו עורכי העולם הזה. לשולחן סמוך הסבו יחזקאל סהר, סגנו, עמוס בן-גוריון וכל צמרת המשטרה. סהר הזמין אותי לגשת לשולחן.

זאב שטיינברג מצביע. אחרי זינוי במשפט. על האניקה הכללי של משטרת ישראל

אתה שיקרן, חזר סהר!

אני מאשים

האשמה שאוצרה סוף-סוף עליידי בית-המשפט: כתב האישום של זאב שטיינברג נגד יחזקאל סהר, שפורסם בגליון „העולם הזה“ לפני ארבע שנים, בפברואר 1957. כותרת מוחצת זו, נגד מי שכיהן אז כמפקח הכללי, נתנה לפהר אפשרו לתבענו למשפט של הוצאת דיבה.

שער „העולם הזה“ מיום ה-24 ביולי 1957, למחרת פסקהדין של בית-המשפט המחוזי.

כעומדי לידו התפתחה שיחה קצרה אך רבת-משמעות. „אחרי שגמרם את חושי“, שאל, „מי יהיה הקורבן הבא?“ עוד לפני שהספקתי לענות, התערב עמוס בן-גוריון, כאילו בהלצה. „עכשיו הוא יתחיל איתנו!“ אמר. ידעתי שאין זו הלצה. גם אנשי המשטרה ידעו זאת, כי בלי ספק כבר קיבלו את דו"ח האזנה לשיחות הטלפון שלנו, בהן דובר על כוונותינו. הן לא היו פרי המקרה.

במרוצת עבודתנו על פרוטות אחרות הגיעו לידנו מדי פעם קטעי אינפורמציה, שכללו חשדות כבדים על מעשי פחיתות אישית בצמרת המשטרה. אולם היסטנו לנגוע בהם. ידענו שתהיה זאת לא רק חקירה קשה ומסוכנת, אלא גם מלאכה מסוכנת, קריאת אתגר על אחד המגנוגים האדירים ביותר במדינה. מה שניה לפתח את דעתנו?

דקות מעטות אחרי התמוצץ הפצצה בדפוס שלנו, הגיע למקום יחזקאל סהר. חוקרי המשטרה לא הספיקו עדיין לפתוח בחקירה כלשהי. כתב למרחב, שהוא כיום שגריר ישראל בליבריה, ניגש אל המפקח. „מי עשה זאת, לדעתך?“ שאל. השיב יחזקאל סהר בלי רגע של היסוס: „אנשי העולם הזה עצמם.“

באותו שבוע התקיימה ישיבת הממשלה. הפצצות הובאו לדין. הודיע שר-המשטרה, בכור שיטתית: „לדעת המפקח הכללי, אנשי העולם הזה עצמם הניחו את הפצצות במשרד דיהם.“ תשובה זו גרמה למהומה בישיבה, ולפי דרישת כמה שרים (שהודיעו לנו על-יך עוד באותו יום) נמחקה התשובה מהפרוטוקול.

עתה הבינונו כי אין מיפלט מן המאבק. ידענו שראשי המשטרה אינם רק מושחתים אישית, אלא שהם מוכנים גם לשקר, לזיוף ולחפות על פושעים הפועלים בשליחות מנג' נונים ניסתרים. היינו משוכנעים כי מצב זה אינו רק סכנה לעצמנו, אלא לכל אורח חופשי במדינה.

את אור' אבנרי

עני חברי מערכת העולם הזה. הראשון כנבואה שהתקיימה: השני כעקרון מוסרי המקובל על המערכת מתמיד. לא קל היה לעמוד בו. חמש שנים בדיוק אחרי שיצאה המערכת למלחמה שנראתה חסרת-סיכויים, נגד צמרתה ה' מושחתת של משטרת ישראל, הטיל בית-המשפט המחוזי בתל-אביב עונש מאסר וקנס על מי שעמד בראש הצמרת. המיליונר יחזקאל סהר, המפקח הכללי של משטרת ישראל, הורשע כעבריין פלילי.

אך נודע פסק-הדין ברחוב, לא חדל הטלפון מלצלצל בי משרדי המערכת. עשרות מבקרים, ביניהם אנשי-ציבור ידועים, טרחו לבוא למערכת, למסור איחולים של מול טוב. ברחוב נעצרו חברי המערכת כל כמה פסיעות עליידי מכרים. שלחצו את ידיהם בברכת ישריכות.

לא במקרה חל יום זה תוך עיצומו של המאבק התמור סביב הפרשה, בו נלחמה קבוצת בן-גוריון על עצם קיומה. שני המאבקים לא היו קשורים זה בזה רק קשר אישי ופוליטי. גם התפתחותם היתה דומה. בשני המקרים היה זה קומץ עורכי העולם הזה שפתח במאבק, לבדו נגד מנג' נונים שלטוניים אדירים. בשני המקרים נראו חברי מערכת זאת תחילה כמטרופים, הסובלים משגעון-הרדיפה והחולמים חלומות-בלהות. בשני המקרים הוכחו הגילויים הקודרים ביותר של העולם הזה כאמת מעציבה, נתקבלו עליידי דעת הקהל ואושרו עליידי מוסדות משפטיים ומדיניים.

בעוד המאבק הגדול נגד הדיקטטורה הוחלת של נערי-החצר הבן-גוריוניים טרם הוכרע השבוע סופית, הרי המאבק נגד צמרת המשטרה הפך לנחלת ההיסטוריה. נצחון השבוע רק אישר דברים שכל בר-דעת במדינה הסכים עמם מזה

חקירת המעבדה של המשטרה הוכיחה לאחר מכן כי קילקול זה לא תוכנן, מאחר שאייאפשר היה לצפות לו מראש. המשטרה הענייה מימצא מעבדתי זה מעיני הציבור, כדי לחפות על מניחי הפצצה.